คุณไม่ได้เศร้าผิดวิธี

ภาพสะท้อนในเงามืด

คู่มือใจสำหรับคนที่ถูกทิ้งไว้ข้างหลัง

ธนศักดิ์ วหาวิศาล

ทาลิรา บุ๊คส์
TALIRA BOOKS

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ — ศพที่คุณยังแบกอยู่ 4

บทที่ 1 — สิบห้าปาก หนึ่งศพ หนึ่งความจริงที่ไม่ตรงกัน 16

บทที่ 2 — ห้าระยะที่คุณเชื่อมาทั้งชีวิต ถูกใช้ผิดตั้งแต่ต้น 31

บทที่ 3 — คลื่นสองลูก: ทำไมคุณหัวเราะได้ในวันที่ยังเศร้า 46

บทที่ 4 — เส้นบาง ๆ ระหว่างเศร้ากับป่วย 64

บทที่ 5 — กตัญญูที่กลายเป็นโซ่ 81

บทที่ 6 — แบกศพข้ามแม่น้ำ แบกค่างานศพข้ามเดือน 101

บทที่ 7 — อย่าบอกคนเศร้าว่า "เป็นกรรมของเขา" 119

บทที่ 8 — คนที่พังเสียงดังที่สุด มักเป็นคนที่เห็นชัดที่สุด 140

บทที่ 9 — "ถ้าตอนนั้นฉัน..." — ห้องที่คุณขังตัวเองไว้ 159

บทที่ 10 — ไม่ต้องตัดใจให้ขาด 178

บทที่ 11 — ร้อยคนต่อชั่วโมง 197

บทที่ 12 — หน้ากากที่ถอดไม่ออกในงานศพของตัวเอง 219

บทที่ 13 — ซ้อมตายทุกวัน: มรณสติที่ไม่ใช่เรื่องอัปมงคล 244

บทที่ 14 — ตายดีที่บ้าน: สิ่งที่คนไทยส่วนใหญ่ต้องการ แต่ไม่มีใครบอกวิธี 266

บทที่ 16 บทส่งท้าย — มนุษย์จะไม่เพียงทนอยู่รอด 286

บทที่ 17 ภาคผนวก — ของที่ต้องใช้ในวันที่ไม่มีแรงอ่าน 302

บทที่ 1

บทนำ — ศพที่คุณยังแบกอยู่

คืนแรกหลังงานศพ คุณกลับถึงบ้านราวสามทุ่มกว่า รถญาติคันสุดท้ายเพิ่งเลี้ยวออกปากซอย เก้าอี้พลาสติกถูกคืนไปแล้ว ริบบิ้นพวงหรีดถูกม้วนยัดไว้ในถุงดำหลังบ้าน กลิ่นธูปยังติดอยู่ในเสื้อตัวที่คุณใส่มาสามคืนติดกันโดยไม่ทันสังเกต คุณเปิดไฟห้องนั่งเล่น แล้วยืนอยู่ตรงนั้นสักพักหนึ่ง เพราะไม่รู้จะทำอะไรต่อ

หลายวันที่ผ่านมาคุณมีตารางงาน ตื่นเช้ามาก็มีเรื่องต้องตัดสินใจตั้งแต่ยังไม่ได้ล้างหน้า โลงแบบไหน สวดกี่คืน สั่งอาหารกี่โต๊ะ ใครรับแขก ใครดูที่จอดรถ ใครโอนค่าศาลา ใครไปติดต่ออำเภอ โทรศัพท์คุณสั่นทั้งวันจนแบตหมดตอนบ่าย ทุกคนถามคุณ ทุกคนรอคำตอบจากคุณ และคุณก็ตอบได้หมดทุกคำถาม แปลกดีเหมือนกัน ที่ในสัปดาห์ที่หนักที่สุดของชีวิต คุณกลับเป็นคนที่จัดการทุกอย่างได้เรียบร้อยที่สุด

แล้วคืนนี้มันเงียบ

เงียบชนิดที่คุณไม่ได้ยินมานานหลายปี ไม่มีเสียงไอจากห้องใน ไม่มีเสียงทีวีช่องข่าวที่เปิดดังเกินไปเพราะหูไม่ค่อยได้ยิน ไม่มีเสียงเรียกให้ไปช่วยหยิบของบนชั้นที่เอื้อมไม่ถึง พัดลมยังหมุนเหมือนเดิม นาฬิกาแขวนยังเดินเหมือนเดิม แต่บ้านทั้งหลังมีที่ว่างเพิ่มขึ้นมาก้อนหนึ่ง และที่ว่างก้อนนั้นหนักกว่าอะไรทั้งหมดที่คุณยกมาตลอดสามวัน

ในตู้เย็นมีกับข้าวเหลืออยู่หลายกล่อง ป้าข้างบ้านเอามาให้ ญาติที่มาจากต่างจังหวัดซื้อมาฝาก บางกล่องเป็นของที่ท่านชอบกิน คนซื้อมาเผื่อไว้ตั้งแต่ก่อนวันนั้น คุณเปิดตู้เย็นดูตอนตีสอง ไม่ใช่เพราะหิว แต่เพราะไม่รู้จะทำอะไรกับตัวเอง ยืนมองอยู่ครู่หนึ่งแล้วก็ปิดลง

ไม่มีใครในบ้านนี้กินของพวกนั้น และไม่มีใครกล้าทิ้ง มันเลยอยู่ตรงนั้นต่อไปอีกหลายวัน จนถึงวันที่ต้องทิ้งจริง ๆ แล้วคุณก็ยืนร้องไห้อยู่หน้าถังขยะ เพราะเรื่องกล่องข้าวเหลือ ทั้งที่วันเผาคุณไม่ได้ร้องสักหยด

เช้าวันรุ่งขึ้น มีคนส่งข้อความเข้ากลุ่มไลน์ของบ้าน ถามเรื่องเอกสารที่ต้องไปยื่นที่อำเภอ คุณเลื่อนขึ้นไปดูรายชื่อสมาชิกกลุ่มโดยไม่ได้ตั้งใจ ชื่อท่านยังอยู่ รูปโปรไฟล์ยังเป็นรูปเดิม รูปที่ถ่ายตอนไปไหว้พระที่ไหนสักแห่งเมื่อสามปีก่อน ยิ้มไม่ค่อยเป็นธรรมชาติเพราะไม่ถนัดถ่ายรูป ไม่มีใครเอาออก และคงไม่มีใครอยากเป็นคนแรกที่เอาออก

คนอื่นคิดว่างานจบแล้ว แขกกลับหมดแล้ว เงินจ่ายไปแล้ว พิธีเรียบร้อยดี ทุกคนบอกว่าคุณจัดงานได้ดีมาก แล้วก็แยกย้ายกันกลับไปใช้ชีวิตของตัวเอง

ส่วนคุณเพิ่งเริ่มแบก

ครอบครัวบันเดรน: เกวียนหนึ่งคัน โลงหนึ่งใบ กับถนนที่ยาวเกินไป

เมื่อเกือบร้อยปีก่อน ชายชาวอเมริกันคนหนึ่งชื่อวิลเลียม ฟอล์คเนอร์ เขียนนวนิยายเล่มหนึ่งชื่อ *As I Lay Dying* ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี 1930 เป็นนวนิยายเล่มที่ห้าของเขา และเป็นเล่มที่เขาเขียนจบภายในเวลาราวหกสัปดาห์ในช่วงที่ทำงานกะดึกอยู่ที่โรงไฟฟ้าของมหาวิทยาลัย ต่อมาเขาได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณกรรมประจำปี 1949